

Усили вярата ни

***„Апостолите казаха на Господа: Усили у нас
вярата.“
Лука 17:5***

С приближаването на края на още една година е уместно да разгледаме важната тема за вярата. Думата „вяра“ се среща стотици пъти в Библията. Може би изненадващо, с изключение на две, всички тези употреби са в Новия завет, а от всички употреби в Новия завет 216 са след деня на Петдесетница. Думата се среща само 29 пъти в евангелските разкази, а в Евангелието на Йоан думата „вяра“ изобщо не се среща. Интересно е да се отбележи, че почти половината от използването на думата „вяра“ в Новия Завет се среща в трите книги – Римляни, Галатяни и Евреи. За да разберем по-добре тази тема, можем да се обърнем към тези три послания на Павел като основни източници на информация и разбиране за вярата.

Преди да се обърнем към Новия Завет, обаче, бихме искали първо да разгледаме записите в Стария Завет. Въпреки че на пръв поглед в писанията на Стария Завет вярата не изглежда

да е подчертана, двете препратки, записани, показват колко важно значение ѝ е отдал Бог. Първото употребяване е в Божиите думи, отправени към народа на Израил, с които ги упреква за липсата им на вяра. „Ще скрия лицето Си от тях“, казва Той, „и ще видя какъв ще бъде краят им, защото те са извратено поколение, деца, които са неверни.“ (Второзаконие 32:20). Другата препратка към вярата в Стария Завет се намира в писанията на пророк Авакум. „Праведният ще живее чрез вярата си.“ (Авакум 2:4). Апостол Павел коментира и двата стиха в Новия Завет. Въпреки че не се позовава директно на писанието от Второзаконие, Павел казва, че Израил не е постигнал праведност, „защото не я е търсил чрез вяра“. (Римляни 9:32). Павел цитира пряко стиха от Авакум три пъти в своите писания – в Римляни 1:17, Галатяни 3:11 и Евреи 10:38. Разбираме тогава, че макар и по-голямата част от библейските препратки към вярата да са в Новия Завет, основата на тази важна тема е била поставена от Бог много по-рано.

Ключове за разбиране на вярата

В началото на урока ни бихме искали да изброим четири ключови момента, свързани с вярата. Първо, от създаването на човека вярата е била абсолютно необходимо условие за всеки, който

иска да има отношение с Бога и да наследи Неговите обещания, било то земни или небесни. (Евреи 11:6). Второ, Мойсеевият закон не наблягал на вярата, а на делата – спазването на заповедите и церемониите. (Ефесяни 2:15). Трето, онези, които бяха угодни на Бога в старозаветните времена – древните достойни – бяха приемливи за Него не защото бяха способни да спазват Закона, а заради вярата си (Римляни 4:13; Евреи 11:1,2). Четвърто, за Божия народ, живеещ след Петдесетница, съществува неразривна връзка между вярата и зачеването от Духа в началото на християнския път, както и в ежедневното действие на Светия Дух и напредъка на вярата до края на този път. (1 Коринтяни 12:7-9; Галатяни 3:14). Тази последна точка ни помага да осъзнаем колко забележителна е била вярата на древните достойни хора. Те не са били заченати от Светия Дух, но са имали голяма вяра.

Ключът към вярата на древните герои от Стария Завет беше, че тя беше процес, развитие, а не само моментна вяра. Вярата за тях се превърна в начин на живот. Тя определяше цялото им мировозрение за света, в който живееха, и мястото им в него. Авраам, например, търсеше град с божествена основа, построен от Бога, вярвайки, че Бог има план за нещо в бъдещето,

което ще бъде по-добро за него и за останалата част от света, отколкото падналото състояние, което съществуваше по негово време. Евреи 11:10

По същия начин, за детето на Бога днес развитието на вярата също е процес. Вярата в момента на зачеването от Светия Дух е необходима в известна степен, но тя е само начална точка, все още неразвита и неизпитана. Развитието на вярата започва с посвещението и зачеването от Духа, но не завършва до смъртта и духовното раждане. Истинската вяра не е да казваме, че сме „спасени” или „родени отново”, а след това да забравяме за това и да вярваме, че по някакъв начин това ни прави християни. Напротив, вярата и нейното развитие и напредък след зачеването на духа са ключът към това да бъдем истински християни. Както казва Павел: „Не се срамувам от Евангелието на Христос, защото то е сила Божия за спасение на всеки, който вярва. ... Защото в него се открива правдата на Бога от вяра във вяра, както е писано: „Праведният ще живее чрез вяра.” (Римляни 1:16,17). Един превод предава част от стих 17 като „правдата, която е чрез вяра от началото до края”. С други думи, да живееш чрез вяра и да напредваш „от вяра във вяра” е

непрекъснат процес през целия християнски живот, а не просто моментна вяра.

Вярата все още е необходима

Може да се зададе въпроса: „Все още ли се нуждаем от вяра?“ В края на краищата, днес имаме повече знания за Божия план за спасение, отколкото някога преди. Много библейски пророчества са се изпълнили или са в процес на изпълнение . Днес разполагаме с безкраен източник на библейски помагала и свързани с тях учебни материали. Може би вярата днес не е толкова важна, колкото е била някога. Исус, посочвайки към нашето време, зададе свързан с това въпрос: „Когато дойде Човешкият Син, ще намери ли вяра на земята?“ (Лука 18:8). Въпреки че не отговори директно на този въпрос, Исус подсказа с думите си, че вярата наистина ще бъде необходима и в наши дни, и освен това, че няма да я намери в изобилие. Самият този факт трябва да ни помогне да осъзнаем голямата значимост на вярата в нашето време, когато на земята е останало толкова малко от нея. Въпреки че виждаме по-ясно Божия велик план за спасение, отколкото някога преди, това по никакъв начин не трябва да намалява необходимостта от вяра. Всъщност, колкото повече неща виждаме и знаем, толкова повече

трябва да осъзнаваме колко много все още не знаем или не разбираме напълно, и тук влиза в картината вярата. Думите на Павел трябва да продължат да отекват силно в нас: „Ние ходим с вяра, а не с виждане.“ 2 Коринтяни 5:7

Например, Авраам е виждал и знаел определени неща дори по негово време. Той знаел, че Бог може да върши чудеса, като раждането на син, когато той и Сара вече бяха преминавали възрастта за раждане на деца. Авраам също знаел, че Бог може да възкресява от мъртвите, както се вижда от Неговата намеса в жертвоприношението на Исаак. (Римляни 4:16-21; Евреи 11:17-19). Авраам е виждал и оценявал тези неща с очите си. Освен това обаче, с очите на вярата той видя време в бъдещето, когато чрез едно семе всички семейства на земята ще бъдат благословени. (Битие 12:3; 22:18). Той не знаеше как и кога ще се случи това, но имаше вяра, че ще се сбъдне. Днес ние също виждаме много неща, но не всичко е напълно известно все още. Виждаме, че около нас настъпва велико време на бедствие, но много от подробностите за бъдещите събития все още не знаем (Даниил 12:1). Виждаме и оценяваме факта, че броят на членовете на тялото на Христос от тази страна на завесата намалява, но не знаем деня, нито часа, в който последният член ще влезе в славата.

Тези и други неща виждаме частично, но имаме вяра, че всички те ще бъдат доведени до завършеност според Божия план. 1 Коринтяни 13:12

Може да се каже, че ще ни е нужна повече вяра, докато се подготвяме да влезем в 2026 г., отколкото е била нужна на Авраам в неговото време, повече отколкото е била нужна на ранната църква, повече отколкото е била нужна на светиите, живели в началото на жетвата, и повече отколкото е била нужна на самите нас през изминалата година. Можем да бъдем сигурни, че за да бъдем напълно угодни на Бога, е необходимо нарастване и развитие на вярата според обстоятелствата и преживяванията на Божия народ, живеещ във всеки момент от времето.

Две части на вярата – същност и доказателство

Някои елементи от развитието на християнина не са конкретно определени в Писанията, но вярата е. Павел ни дава нейното определение: „А вярата е вещественост на неща, за които се надяваме, доказателство за неща, които не се виждат“ (Евреи 11:1). Тук забелязваме, че вярата не е „неща, за които се надяваме“, нито е „неща, които

не се виждат“. Тя е по-скоро „същността“ и „доказателството“ на тези неща. Това, за което „се надяваме“, е изпълнението на Божия план, не само за Неговата църква, но и в подходящото време за целия свят. Вярата, казва Павел, е „същността“ на това, за което се надяваме. Думата „същност“ тук означава „основа или опора“. Опора или същност на нашата надежда е Божието Слово, Библията. Именно тази основа на истината ни дава същността на нашата надежда. Павел говори за това по следния начин на друго място: „Тази надежда имаме като котва на душата, сигурна и непоколебима, която прониква зад завесата.“ Евреи 6:19

Вторият аспект на вярата, според Павел, е „доказателството за неща, които не се виждат“. Нещата, които не виждаме, като цяло, са тези, които лежат в бъдещето, било то утре, следващата седмица, следващата година или след много години. Във всички тези случаи ние не знаем конкретните преживявания в живота ни, които ще се случат. Думата „доказателство“ означава „доказателство или потвърждение“. Доказателството за това, което ни очаква в бъдещето, що се отнася до вярата, се показва чрез Божиите дела в миналото. С други думи, можем да погледнем назад към нашите преживявания и към тези на човечеството като

цяло и да видим, че Бог е действал безупречно до този момент и е изпълнил всяка малка подробност от Своя план перфектно. В това се крие доказателството, което ни уверява за нещата, които ни очакват – тези, които не виждаме. Благодарение на доказателствата или доказателствата за Божиите действия в миналото, които можем да видим, сега имаме вяра в бъдещото изпълнение на Неговия план, което не можем да видим напълно.

Тези два аспекта на вярата – същност и доказателство – могат да бъдат разгледани и във връзка с Божието действие. Същностната част на вярата можем да наричаме „вярата“ – истината за Божия план и неговото изпълнение. (Юда 1:3). Доказателствената част на вярата можем да наричаме „нашата вяра“. Това са преживяванията в живота, които са били, са сега и ще бъдат в бъдеще, в съчетание с Божиите планове за всяко едно от Неговите деца. Гледайки на това, ние знаем, че Той ще изпълни перфектно всичко в бъдеще, точно както е направил в миналото.

Двата вида преживявания ни помагат да развием тази двустранна структура на вярата. Първо, имаме преживявания, от които се учим. Те ни помагат да развием аспекта на вярата, свързан

със същността. Такива преживявания могат да включват неща като лично изучаване, посещаване на различни събрания и сбирки на Божия народ, лично размишление и молитва, както и общуване с други християни. Може да се каже, че доказателственият аспект на вярата се развива чрез приложни преживявания. Те включват преживявания като справянето със света, нашата работа, преминаването през различни изпитания и тестове, нашите реакции към тези преживявания, как реагираме на

преживяванията на света и как се справяме с несигурностите в живота. Чрез преживявания, свързани с учене и приложение, нашата вяра трябва да расте, да се развива и да се увеличава, докато вървим по стъпките на Исус.

Увеличаване на вярата ни

В текста от Писанието в началото на този урок учениците помолили Исус да увеличи вярата им. Той не отговорил категорично, а по-скоро посочил какво може да постигне увеличената вяра. „Ако имате вяра колкото синапово зърно, ще кажете на тази черница: Изкорени се и се засади в морето, и тя ще ви послуша.“ (Лука 17:6). Подобно изявление е записано в Евангелието на Матей: „Ако имате вяра колкото синапово зърно,

ще кажете на тази планина: Премести се оттук там, и тя ще се премести; и нищо няма да бъде за вас невъзможно.“ (Матей 17:20). И в двете изявления забелязваме, че по-голямата вяра е свързана с постижения, които са невъзможни за човешкото същество – илюстрирани с такива неща като преместване на дърво или планина чрез говорене. За да подчертае още повече тези на пръв поглед невъзможни подвизи, той сравнява такава вяра с синапово зърно, най-малкото от всички семена. (Марко 4:31). Всъщност Исус казва, че ако имаме вяра, символизирана от нещо толкова малко като синапово зърно, човешки невъзможни неща могат да бъдат извършени.

Увеличаването на вярата ни, следователно, е свързано с познаването и увереността, че Бог може да прави неща, които са невъзможни за човешката сила, независимо дали са пряко свързани с нас или с изпълнението на Неговия план като цяло. Исус не удовлетвори молбата на учениците си, защото знаел, че такова увеличаване на вярата ще дойде чрез опит и с течение на времето, а не чрез чудо от негова страна или някакво незабавно действие, което той би могъл да предприеме. Просто казано, увеличаването на вярата не се случва за една нощ, нито без да го осъзнаваме. Увеличаването

на вярата дойде при учениците – и идва и при нас – чрез по-доброто познаване на Бога, Неговия план, Неговата истина, „същността“ на нашите надежди, и чрез все по-голямото признаване и оценяване на Неговото ръководство в миналото и настоящето, което е „доказателството“, с което трябва да посрещнем бъдещите, невидими преживявания в живота.

Малка вяра и голяма вяра

Ако вярата трябва да се увеличи, това означава, че понякога не я притежаваме в пълна степен, както би трябвало. Това важало и за учениците на нашия Господ по време на Неговото земно служение. В четири различни случая Исус им каза, че са „маловерни“. (Матей 6:26-30; 8:25,26; 14:28-32; 16:5-10). Мястото не позволява подробно разглеждане на тези стихове, освен да обобщим проблемите, които възпрепятствали вярата на учениците и, понякога, нашата.

В горните разкази вярата липсвала поради: тревога за настоящи и бъдещи временни нужди, включително такива, които може би дори няма да се сбъднат; страх по време на бурите в живота, които от време на време сполетяват Божиите деца; неспособност да се поддържа доверие и увереност, когато се преминава през

преживявания, които са напълно извън контрола на плътта; и плътско разсъждение, по-специално забравяне на това как Господ е ръководил минали преживявания.

Решенията на тези примери за необходимостта от по-голяма вяра са: замяната на тревогата за временните неща с търсенето на духовни неща; припомнянето, че Господ контролира бурите в живота, които ни сполетяват, и ще ги успокои в момента, в който прецени, че е най-добре за нашето духовно развитие; развиване на продължение и постоянство в нашите преживявания, осъзнавайки, че Господ никога няма да ни остави, нито да ни отхвърли; и припомняне на доказателствата, които имаме за съвършеното действие на Бог във всички минали преживявания в нашия живот. Всички тези средства за изцеление ще увеличат нашата вяра, точно както се случи с учениците на Исус. Матей 6:33; Псалми 107:29; Евреи 13:5; Филипяни 1:6

Писанията съдържат много прекрасни примери за вяра. Най-забележителен е разказът в Евреи, глава 11, за множеството верни от древността. Те не само имаха вяра, но вярата им нарастваше с напредването на живота им, дори до смъртта. „Всички те умряха с вяра, без да са получили обещанията, но като ги видяха отдалеч, се

убедиха в тях, приеха ги и изповядаха, че са странници и пришелци на земята.“ (Евреи 11:13). И ние трябва да умрем във вяра, знаейки, че само тогава, ако сме верни, ще получим обещаното ни наследство. Ние също сме странници и пришелци на земята, а „нашето гражданство е в небесата“. (Филипяни 3:20). Ние сме се отказали от земните претенции и привилегии и търсим „по-добра родина... небесна“. Евреи 11:16; 1 Петър 2:11

Цели за новата година

С приближаването на края на 2025 г. и настъпването на Новата година е наложително да помним колко е важно да укрепваме и да узряваме в нашата вяра. За тази цел нека вземем следните решения за идващата година:

1. Да бъдем активни за Господа, Истината и братята. Да работим усърдно във всички тези области, знаейки, че активният християнски живот е един от ключовете към укрепване на вярата. 1 Тимотей 6:18; Тит 3:8

2. Да се концентрираме в размишленията си върху Божието Слово и върху многото средства, с които разполагаме в момента. Изучаването на Божието Слово не може да има друго

въздействие, освен да укрепи нашата вяра. Йоан 5:39; 2 Тимотей 2:15

3. Не се оставяйте да бъдете увлечени или разтревожени от безбройните проблеми на света, нито от тяхното решение, което само Христовото царство може да донесе. Ако условията в света изглеждат така, че ни отдалечават от Божието Слово или от Божия мир, тогава може би е време да изключим телевизора или радиото; да се отдалечим от постоянния поток от новини и мнения чрез електронните и социалните медии; и да избягваме нещата, написани от човешкото разсъждение, които предлагат нереалистични решения. Не забравяйте, че Бог контролира всичко и не е нужно да се тревожим. Филипяни 4:6,7; 1 Петрово 5:7

4. Продължавайте да наблюдавате, като помните, че има разлика между наблюдаване и увличане и тревога за нещата, които се случват в света. Наблюдателят в кулата не се включва в битките на този свят, а наблюдава, за да види Божията сила, която се използва, за да победи враговете Му. Бдете, за да видите разгръщането и изпълнението на пророчеството. Това също ще укрепи вярата ни. 1 Коринтяни 16:13; 1 Петър 4:7

5. Бъдете щастливи и се радвайте. Бъдете позитивни за живота си в Господа, бъдете позитивни за вашите събратя, бъдете позитивни и твърди в Истината и бъдете позитивни за славния резултат от Божия план. Гледайте на всички житейски преживявания през призмата на Божия велик план за спасение и резултатът ще бъде укрепена вяра. Филипяни 4:4; 1 Солунци 5:16

Вярата трябва да ни води до последния ни дъх. За всеки от нас това може да бъде днес, утре, следващия месец, следващата година или след много години. Независимо от оставащите ни дни, вярата винаги ще бъде необходима. С развита и укрепена вяра няма значение колко дълъг или кратък ще бъде животът ни, нито какво ще се случи по пътя, защото ще бъдем напълно подготвени духовно да бъдем победители. „Това е победата, която побеждава света, дори нашата вяра.“ 1 Йоан 5:4

„ Припомняйте си още за първите дни, когато след като бяхте просветени, претърпяхте голяма борба от страдания кога опозорявани с хули и оскръблени, кога пък като съучастници с тези, които страдаха така. Защото вие не само страдахте с онези, които бяха в кови, но и радостно посрещахте разграбването на имота си,

като знаете, че вие ви имате по- добър и траен имот. И така, не изпускайте дръзновението си, за което имате голяма награда. Защото ви е нужно търпение, така че като извършите Божията воля, да получите обещаното. Защото още много малко време и ще дойде Този, Който има да дойде и няма да се забави. А който е праведен пред Мене, ще живее чрез вяра; но ако се дръпне назад, няма да благоволи в него душата Ми. Ние обаче не сме от онези, които се дърпат назад и се погубват, а от тези, които вярват и душата им се спасява.“ Евреи 10:32-39